

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ EURÓPAI UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2014.5.8.
JOIN(2014) 18 final

KÖZÖS JELENTÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Hongkong Különleges Közigazgatási Terület: Éves jelentés – 2013

ÖSSZEFOGLALÁS

Azóta, hogy Hongkongot 1997-ben átadták a Kínai Népköztársaságnak, az Európai Unió és tagállamai szorosan nyomon követik az „egy ország-két rendszer” elv alapján működő Hongkong Különleges Közigazgatási Területen (a továbbiakban: KKT) végbemenő gazdasági és politikai fejleményeket. Az Európai Parlamentnek 1997-ben tett kötelezettségvállalással összhangban a Bizottság évente jelentést készít a Hongkonggal kapcsolatos fejleményekről. A 2013. év eseményeire vonatkozó jelentés a tizenhatodik ilyen beszámoló.

Az EU véleménye szerint a kínai–brit együttes nyilatkozatban és a hongkongi alaptörvényben megállapított „egy ország-két rendszer” elv a 2013-as év folyamán továbbra is jól működött. Hongkong lakosságának jogait és alapvető szabadságait továbbra is tiszteletben tartották, fenntartották a jogállamiságot, valamint megőrizték a piacgazdaságot és az üzleti környezetet.

Tovább mélyültek az EU és Hongkong közötti kétoldalú kapcsolatok, amit José Manuel Barroso-nak, az Európai Bizottság elnökének novemberi hongkongi látogatása is jelzett. A kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok jól fejlődtek, valamint az EU és Hongkong folytatta és kiterjesztette a párbeszédet és együttműködést számos közös érdeket érintő területre, beleértve a pénzügyi szolgáltatásokat, a vámügyet, a környezetvédelmet, a kutatást, az oktatást és a kultúrát.

Az Európai Unió nagy fontosságot tulajdonít Hongkong stabilitásának, gazdasági prosperitásának és demokratikus fejlődésének. Úgy véli, hogy egy elszámoltatható kormány hozzájárul a stabilitáshoz és a jóléthez és segít megtartani Hongkong pozícióját a nemzetközi üzleti élet kulcsfontosságú központjaként.

Az EU továbbra is támogatja a lényegi előrelépést a hongkongi kormány és az Országos Népi Gyűlés Állandó Bizottsága azon céljainak megvalósítása érdekében, hogy 2017-ig a kormányzóválasztások, valamint 2020-ig a törvényhozó tanácsi választások tekintetében bevezessék az általános választójogot a Hongkong KKT alaptörvényének és a hongkongi lakosság óhajának megfelelően.

POLITIKAI FEJLEMÉNYEK

A 2013 januárjában ismertetett első politikai programjában Chun-ying Leung kormányzó a következő mottóval vázolta fel Hongkongra vonatkozó hosszú távú terveit és célkitűzéseit: „a változás keresése, a stabilitás fenntartása, a lakosság pragmatikus szolgálata”. Ígéretet tett Hongkong alapvető értékeinek megőrzésére, az „egy ország-két rendszer” elvnek az alaptörvénnyel összhangban történő végrehajtására, valamint a Hongkong és a kínai anyaország közötti kapcsolatok megfelelő kezelésére.

A kormányzó kijelentette, hogy Kína KKT-jeként, Hongkong határozott és szilárd támogatást kapott a központi kormánytól. Úgy vélte, hogy az „egy ország-két rendszer” elv előnyeit kihasználva Hongkong nemcsak a hatalmas anyaországi piacot nyitotta meg mint gazdasági hátszínként, hanem erősítette Hongkong nemzetközi csomópontként betöltött státuszát.

A kulcsfontosságú szakpolitikai kezdeményezések a gazdasági fejlődésnek a következők révén történő fokozására összpontosítottak: többek között az anyaországgal fenntartott gazdasági kapcsolatok erősítése, valamint a hongkongi pénzügyi szolgáltatások, üzleti és szakmai szolgáltatások, nemzetközi hajózás, innováció és tesztelés fejlesztése; a termőföld-ellátottság növelése és szociális lakások kínálata rövid és középtávon; intézkedések bevezetése a szegénység enyhítése, az idősgondozás javítása, a nők és etnikai kisebbségek helyzetének javítása, valamint a foglalkoztatási politika további fejlesztése céljából, továbbá a környezetvédelem és -megőrzés biztosítása a levegőminőség javítása, a hulladékkezelés és a környezetbarát épületek építésének ösztönzése révén.

A 2012-es évhez hasonlóan a végrehajtó és a törvényhozó hatalom közötti viszony 2013-ban is feszült volt. A törvényhozók számos kezdeményezést akadályoztak vagy késleltettek. A végrehajtó és a törvényhozó hatalom nem volt képes végleges megállapodásra jutni a Hongkong alapvető érdekeit érintő olyan kérdésekben, mint például a szilárd hulladék kezelése, különös tekintettel a hulladéklerakókra. A 2012-es évhez hasonlóan a Törvényhozó Tanács néhány képviselője obstrukcióhoz folyamodott céljai elérése érdekében. Ez különösen érintette a 2013-as költségvetés vitáját, mivel a képviselők kis létszámú csoportja több mint 700 módosítást javasolt a 2013-as év költségvetési előirányzatairól szóló törvényhez.

A Törvényhozó Tanács elnöke, Jasper Tsang strukturális okokkal magyarázta a végrehajtó és a törvényhozó hatalom közötti rossz viszonyt, megjegyezve, hogy a jelenlegi kormányzati rendszer nem biztosít a végrehajtó hatalomnak erős, megbízható támogatást a Tanácsban. Azt is megjegyezte, hogy mind a törvényhozó, mind a végrehajtó hatalmi ágnak tiszteletben kell tartania és figyelembe kell vennie a közvéleményt. Hongkong kormányzójának és Törvényhozó Tanácsának megválasztására olyan választási rendszert kellene alkalmazni, amely hatékonyabbá teszi Hongkong kormányzását.

Hongkong fenntartotta a feddhetetlenség iránti elkötelezettségét, és a Független Korrupcióellenes Bizottság (ICAC) együttműködik a nemzetközi közösséggel a korrupció elleni küzdelemben a hatékony bűnüldözés, az oktatás és a megelőzés révén. 2013-ban az ICAC 2 652 korrupcióval kapcsolatos panaszt regisztrált, ami 33%-os csökkenést mutat a 2012-ben regisztrált 3 932 panaszhoz képest, a perelhető panaszok számának 41%-os csökkenése mellett. A csökkenés pontos okait nehéz megállapítani. A korrupcióval kapcsolatos tanácsadó bizottság elnökének véleménye szerint az egyik lehetséges tényező az, hogy a lakosság jobban tudatában van a korrupció megelőzésének, ami az ICAC megelőző jellegű oktatás terén tett fokozott erőfeszítéseinek eredménye. Egy lehetséges másik tényező, hogy megcsappant az ICAC iránti közbizalom, miután fény derült arra az ellentmondásos esetre, hogy az előző ICAC-biztos túl sok pénzt fordított hivatalos szórakoztatásra. Az ICAC szabályozási rendszereivel és a hivatalos szórakoztatásra, ajándékokra és kötelező látogatásokra vonatkozó eljárásaival foglalkozó független felülvizsgálati bizottság, amelyet a kormányzó nevezett ki, valamint a Törvényhozó Tanács költségvetési számlákkal foglalkozó bizottsága foglalkozott a kérdéssel. Az ICAC kijelentette, hogy végrehajtja a két bizottság által tett valamennyi ajánlást.

2013 folyamán a politikai diskurzust az általános választójognak a 2017-es kormányzóválasztásig történő bevezetéséről szóló vita uralta. A tudományos körök, civil társadalom, gazdálkodó szervezetek és politikai pártok különböző kezdeményezéseket indítottak ezen a területen. A legtöbb kezdeményezés a jelöltek állítására vonatkozó jövőbeli rendszer demokratikusabbá tételét célozta. Egy kezdeményezés, az Occupy Central, kampányt indított a demokratikus választási rendszerért, bejelentve, hogy elfoglalja Hongkong központi üzleti negyedét, amennyiben a Hongkong KKT kormányzati reformjára vonatkozó javaslat nem felelne meg a nemzetközi normáknak.

A Hongkongi KKT kormányának tagjai és a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormánya hongkongi összekötő irodájának igazgatója csatlakoztak a választási reformról szóló nyilvános vitához. Az összekötő iroda igazgatója kiemelte a reform jogalapját az alaptörvényben és az Országos Népi Gyűlés Állandó Bizottságának határozatait a kormányzó kiválasztásának és a Törvényhozó Tanács kialakításának módszereire vonatkozóan. Azt is kijelentette, hogy a központi kormány a jövőbeni választási rendszertől annak biztosítását várja, hogy csak olyan jelölteket válasszanak meg és nevezzenek ki, akik „szeretik az országot és szeretik Hongkongot”.

2013. október 17-én a kormányzó bejelentette, hogy a közigazgatási miniszter, az igazságügyi miniszter és az alkotmányos és anyaországi ügyekért felelős miniszter vezetésével felállítják az alkotmányos fejlődéssel foglalkozó munkacsoportot. A Hongkong KKT kormánya december 4-én nyilvános konzultációt indított a 2017-es kormányzóválasztással és a 2016-os törvényhozó tanácsi választással kapcsolatos választási reformról. A konzultációs dokumentum¹ felhívta a lakosságot, hogy 2014. május 3-ig küldjék meg véleményüket az Alkotmányos és Anyaországi Ügyekért Felelős Hivatalnak.

A nyilvános konzultáció elindítása strukturáltabbá és célirányosabbá tette a választási reformról folytatott vitát. A vélemények nagyban eltértek, különösen a jelöltállításra vonatkozó eljárás tekintetében. Az egyrészt a Hongkong KKT kormányának és a központi kormánynak, másrészt a pán-demokratikus pártoknak és azok szimpatizánsainak e kérdésben kialakított álláspontja továbbra is kölcsönösen kizárja egymást. 2015-ben kompromisszumot kell találni e kulcsfontosságú kérdésben és egyéb fontos témákban, annak biztosítása érdekében, hogy a választási reformot időben be lehessen fejezni a 2016-os törvényhozó tanácsi és a 2017-es kormányzói választásokra, ami Hongkong hatékony kormányzása szempontjából létfontosságú.

Továbbra is a nyilvánosság érdeklődésének homlokterében áll a hongkongi jogállamisággal és az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos szigorú normák fenntartása. A 2013-as jogalkotási év ünnepélyes megnyitóján Geoffrey Ma Tao-li, a Legfelsőbb Bíróság elnöke hangsúlyozta a jogszabályok integritásának szükségességét, valamint a bírák alkotmányos

¹ „A kormányzó 2017-es megválasztására és a Törvényhozó Tanács 2016-os kialakítására vonatkozó módszerekről szóló konzultációs dokumentum”. Ez a dokumentum a Törvényhozó Tanács 2016-os és nem a 2020-as kialakítására vonatkozik.

szerepének és a bírósági eljárás átláthatóságának fontosságát. Ma főbíró kijelentette, hogy határozottan bízik a hongkongi igazságszolgáltatás további függetlenségében.

A Legfelsőbb Bíróság 2013-ban hozott két határozata a főbíró azon nézeteit támasztja alá, hogy Hongkongban továbbra is érvényesülnek a jogállamiság magas szintű normái. Az egyik határozat megerősítette a nemi átalakító műtéten átesett transzszexuális személyek házasságkötéshez való jogát, és egy erre vonatkozó meglévő jogi akadályt alkotmányellenesnek nyilvánított. A másik határozat alkotmányellenesnek nyilvánította a kormánynak azt a politikáját, amely korlátozza az átfogó szociális biztonsági támogatást a legalább hét éve Hongkongban lakó személyek számára. Javítani lehetne egyes jogi rendelkezéseket, például az alacsony jövedelemmel rendelkező egyéneknek nyújtott jogi segítségnyújtásra vonatkozó rendelkezéseket.

A Hongkongban letelepedett európai vállalkozások továbbra is a jogállamiság és az igazságszolgáltatás magas színvonalát említik a kínai vagy ázsiai központjuk Hongkongban történő felállítása mellett szóló egyik legfontosabb érvként. A megbízható jogállamiságra alapozva Rimsky Yuen igazságügyi miniszter továbbra is szorgalmazza, hogy Hongkong a nemzetközi döntőbírói és jogi szolgáltatások regionális központjaként működjön. A Kínai Tengeri Választottbírói Bizottság bejelentette, hogy fióktelepet állít fel Hongkongban, és intézkedéseket tesznek a hágai székhelyű Állandó Döntőbírói Bíróság által Hongkongban lefolytatott választottbírói meghallgatások megkönnyítése érdekében.

Ahhoz, hogy jobban megfeleljen a társadalom változó igényeinek, az igazságügyi miniszter a jogi reform bizottságának elnökeként azt is vállalta, hogy tanulmányozni fogja a lehetséges jogszabályi reformot a levéltári törvény, az információhoz való hozzáférés és a választottbírói harmadik fél általi finanszírozásának területén.

A hongkongi polgárok továbbra is éltek a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságának jogával. Az évente megrendezett június 4-i és július 1-jei felvonulást 2013-ban is megtartották, két másik nagyszabású politikai demonstrációval együtt. Az esélyegyenlőségi bizottság elnöke foglalkozott az éves meleg méltóság menettel, valamint az év folyamán számos Hongkonggal és az anyaországgal kapcsolatos kisebb politikai vagy társadalmi-gazdasági témájú demonstrációt tartottak. A demonstrációk nagy többsége békésen zajlott le, a rendőrség rendszerint arányosan lépett fel.

A sajtó, beleértve a digitális médiát, továbbra is szabad és a vélemények széles skáláját jeleníti meg. Erősödött azonban az a benyomás, amelyet a hongkongi újságírók szövetségének éves jelentésében jegyeztek fel, hogy mind a nyomtatott, mind az elektronikus sajtó öncenzúrát gyakorol, különösen a Kínai Népköztársaságot érintő ügyek kapcsán. A 2013-as tendenciákra alapozva a Riporterek Határok Nélkül szervezet a sajtószabadsággal kapcsolatos 2014. évi rangsorában három hellyel leminősítette Hongkongot a 61. helyre, aminek okaként az öncenzúrát és a központi kormány összekötő irodája által gyakorolt növekvő befolyást említette. Az „egy ország-két rendszer” elv folyamatos működése, valamint Hongkong – mint olyan terület, ahol az üzleti környezet az információ szabad áramlásának előnyeiből részesül –

hírneve továbbra is függ a médiaszabadságtól. A kormányzónak a médiaszabadság támogatása iránti kijelentéseit ezért üdvözlötték.

Hongkongnak az anyaországgal fenntartott kapcsolatai számos nyilvános vitát robbantottak ki és felkeltették a média érdeklődését. Időnként a gyorsan fejlődő gazdasági és a polgárok közötti kapcsolatok, beleértve a turizmust, társadalmi nyugtalanságot keltettek Hongkongban és politikai problémákat okoztak a hatóságoknak. Ezek magukban foglaltak olyan kérdéseket, mint a lakások és az alap-, illetve középfokú iskolai helyek iránti növekvő kereslet az anyaországi lakosok részéről (különösen Hongkong és az anyaország határához közel), állások az anyaországi álláskeresőknél, a tömegközlekedésre gyakorolt növekvő nyomás az anyaországi turisták gyorsan növekvő száma miatt (a 2012. évi 35 milliőről 41 millióra 2013-ban²), valamint egyes fogyasztási cikkek iránti növekvő kereslet, beleértve a tejalapú anyatej-helyettesítő tápszert, ami időnként hiány kialakulásához vezetett Hongkongban.

A kormány különböző intézkedéseket vezetett be a hongkongi polgárok érdekeinek védelmére és a piacnak a gyorsan emelkedő árak és hiányok elleni stabilizálására. Az ilyen intézkedések azonban nem állították meg az anyaország elleni érzelmek megnyilvánulásainak térnyerését a médiában (beleértve a közösségi médiát), valamint néhány radikális anyaország-ellenes csoport megjelenését.

GAZDASÁGI FEJLEMÉNYEK

Hongkong továbbra is a világ egyik vezető pénzügyi központja és egyik legjelentősebb kereskedelmi centruma. Hongkong négy fő gazdasági ágazata (pénzügyi szolgáltatások, kereskedelem és logisztika, idegenforgalom, valamint szakmai és gyártó szolgáltatások) jelentette a hongkongi gazdasági növekedés hajtóerejét, amely lendületet adott a növekedésnek más ágazatokban és munkahelyeket teremtett. Kína gazdasági fellendülését meglovagolva, a város fontos szerepet játszik az anyaországgal folytatott kereskedelem és beruházások terén. Hongkong alapvető értékeire – a jogállamiságra, az információ szabad áramlására, az átláthatóságra és a korrupció elleni kiállásra – támaszkodva volt képes prosperálni.

2013-ban Hongkong gazdaságilag jól teljesített, és továbbra is magas pontszámokat ért el a gazdasági szabadság és a versenyképesség mérésére szolgáló számos globális felmérés során³. Gazdasági eredményei ellenére Hongkongnak szintén szembe kell néznie a Kína gazdasági liberalizációjából és a régióban más gazdasági központok felemelkedéséből eredő, a versenyképességgel kapcsolatos új kihívásokkal. 2013-ban Hongkong gazdasága 2,9%-os stabil növekedést mutatott reálértéken. A hazai kereslet volt a növekedés kulcsfontosságú

² Forrás: Hongkongi Idegenforgalmi Tanács (Hong Kong Tourism Board).

³ A Világbank-csoport a 2014. évi „Doing Business” jelentésében Szingapúrt követően Hongkongot sorolta a második helyre a világ leginkább vállalkozásbarát helyei között. Az UNCTAD nemzetközi beruházásokról szóló 2013. évi jelentése szerint 2012-ben Hongkong volt a harmadik legtöbb közvetlen külföldi befektetést fogadó ország a világon (75 milliárd USD) és a közvetlen külföldi befektetések harmadik legnagyobb forrása Ázsiában (84 milliárd USD).

hajtóereje, miközben a külgazdasági ágazat teljesítménye mérsékelt maradt a gyenge globális gazdasági feltételek miatt. A foglalkoztatás szintje egészséges volt, a munkanélküliségi ráta az év nagyobb részében 3,3% körül mozgott. A fogyasztói árak 4,3%-kal nőttek⁴.

A központi kormány segítségével Hongkong továbbra is a legnagyobb renminbi (RMB) offshore központ a világon. A Kínán kívül tartott RMB-betétek legnagyobb részét Hongkongban kezelik – a teljes hongkongi RMB-betétállomány 2013 végén elérte az 1 billió RMB-t⁵. Hongkongnak sikerült fenntartania versenyelőnyét más pénzügyi központokkal szemben a piaci infrastruktúra és likviditás szempontjából, az RMB befektetési termékek széles választékának köszönhetően. A CNH Hongkong bankközi kamatláb rögzítése (CNH HIBOR rögzítése) hivatalosan 2013. június 24-én indult, referencia-kamatlábakat megállapítva az offshore hitelezésre vonatkozóan, valamint megkönnyítve a fedezeti opciók létrehozását. A pénzalapok termékeinek a kínai anyaország és Hongkong közötti kölcsönös elismerését a következő lépésnek tekintik afelé, hogy Hongkong az alapkezelés ázsiai központjává nője ki magát. A szabályozó szervek az anyaországban és Hongkongban terveket határoztak meg azon program elkövetkezendő megindításához, amely lehetővé tenné a nemzetközi alapkezelők számára a pénzalapok termékeinek értékesítését az anyaországban, valamint az anyaországi alapok termékeinek értékesítését Hongkongban.

Ugyanakkor Kína fokozta a renminbi nemzetköziesítésének ütemét: London, Párizs, Frankfurt, Szingapúr és Tajpej mostanra mind képes az RMB offshore üzleteinek csomópontjaként fejlődni. Hongkong rövid időn belül szövetséget tudott kialakítani más offshore piacokkal. 2013 decemberében a hongkongi és szingapúri tőzsde együttműködési szerződést írt alá a renminbi befektetési termékek fejlesztésére. Mindazonáltal az új piaci szereplők felbukkanása nyomán a külső verseny erősödése várható.

Kína gazdasági reformjai lehetőségeket és kihívásokat teremtettek Hongkong számára. Peking terve, miszerint kísérleti szabadkereskedelmi övezetet hoz létre Sanghajban, heves reakciókat váltott ki Hongkongban. A médiában és az üzleti életben egyaránt sok találgatásra adtak okot az ahhoz szükséges szakpolitikai intézkedések, hogy Sanghaj új szabadkereskedelmi övezetében elindulhasson az RMB szélesebb körű konvertibilitására és a szabadabb, piacorientált kamatlábakra vonatkozó kísérleti projekt. Egyesek tartottak attól, hogy a liberalizáció ezeken a területeken fenyegetheti Hongkong mint Ázsia vezető pénzügyi központjának pozícióját. Az üzleti szféra arra a konszenzusra jutott, hogy Hongkongnak meg kell szilárdítania versenyelőnyét.

A Hongkong és a kínai anyaország közötti gazdasági kapcsolatok tovább erősödtek a szabadkereskedelmi egyezményük hatálya alá tartozó szolgáltatások körének kiterjesztésével.

⁴ Hongkong valamennyi gazdasági mutatója hivatalos statisztikai forrásból származik, amelyet Hongkong Népszámlálási és Statisztikai Hivatala adott ki.

⁵ A Hongkongi Monetáris Hatóság szerint a teljes hongkongi RMB-betétállomány 2013 végén elérte az 1 053 milliárd CNH-t. A teljes hongkongi RMB-betétállomány és a fennálló RMB letéti jegyek állománya 2012 végén elérte a 720 milliárd CNH-t.

2013. augusztus 29-én Hongkong és a kínai anyaország aláírta a Szorosabb Gazdasági Partnerségi Megállapodás (CEPA) X. kiegészítését. Mindkét fél nyilvánosan kijelentette, hogy a liberalizáció hatálya és mélysége a CEPA értelmében túlmutat bármely szabadkereskedelmi megállapodáson, amelyet a kínai anyaország kötött más partnerekkel. Összességében jelenleg 403 liberalizációs intézkedés van érvényben a szolgáltatások kereskedelmére vonatkozóan a CEPA értelmében. A központi kormány ígéretet tett, hogy 2015 végéig, azaz a 12. ötéves terv vége előtt a CEPA útján megvalósítja a szolgáltatások kereskedelmének liberalizációját az anyaország és Hongkong között. A Guangdong tartományi kormány javaslatot tett Guangdong, Hongkong és Makaó egy szabadkereskedelmi övezetben való egyesítésére, amelynek célja a szolgáltatások kereskedelmének liberalizációja Guangdong tartomány és Hongkong között 2014 végéig.

Hongkong és Guangdong kormánya közös beruházásokat hajtott végre nagy infrastrukturális projektekbe, új közlekedési összeköttetéseket hozva létre Hongkong és a Gyöngy-folyó torkolatvidéke között. A Guangzhou–Shenzhen–Hongkong expressz vasútvonal, valamint a Hongkong–Zhuhai–Makaó közötti híd építési munkálatai 2010-ben kezdődtek és folyamatosan haladnak előre.

A helyi üzleti szféra kérésére reagálva Hongkong aktívabb szerepet kezdett játszani a regionális és többoldalú kezdeményezések terén, hogy fenntartsa versenyképességét mint regionális kereskedelmi/szolgáltatási központ. Hongkong kezdetben úgy tervezte, hogy csatlakozik a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN) – Kína szabadkereskedelmi övezethez, azonban végül elfogadta az ASEAN javaslatát, hogy folytasson tárgyalásokat egy kétoldalú megállapodásról. 2013 májusában Hongkong bejelentette, hogy részt venne a szolgáltatáskereskedelmi megállapodásról (TISA) szóló tárgyaláson, amely a Kereskedelmi Világszervezet 23 tagjának bevonásával folyik. A CEPA-n felül Hongkong szabadkereskedelmi megállapodásokat írt alá Új-Zélanddal, az Európai Szabadkereskedelmi Társulással és Chilével.

A kormány 2013-as belföldi prioritásai között kiemelt helyen szerepelt a túlfűtött ingatlanpiac kezelése. Számos intézkedést vezettek be a kereslet visszafogására, beleértve az ingatlanügyletek jelentős illetékeit, valamint a jelzálog-hitelezés szabályainak szigorítását. A kormány ugyancsak eltörölte a 14 éve bevezetett kérelmezési lista mechanizmusát és az éves földeladási program keretében a kormány által kezdeményezett földeladások révén újra vezető szerephez jutott a kormányzati földterületek eladásában. Az ingatlanárak észrevehetően stabilizálódtak annak eredményeként, hogy az értékesítések volumene 37,3%-kal⁶ zuhant 2013-ban. A rendkívül alacsony kamatszinttel jellemezhető környezetben egy eszközárbuborék kockázatával szembesülve a kormány többször is hangot adott elkötelezettségének, hogy ezeket a szigorú költségvetési intézkedéseket az ingatlanszektor részéről ránehezedő nyomás ellenére is érvényben tartsa. Leung kormányzó ígéretet tett a lakáskínálat növelésére is, hogy ezáltal kezelje a magas lakhatási költségeket, amelyek a

⁶ A lakóingatlanokhoz kapcsolódó adásvételi szerződések száma a 2012-es 81 333-ról 50 676-ra esett vissza 2013-ban a Hongkong KKT kormánya szerint.

lakosság számára elérhetetlenné tették az ingatlantulajdonlást és társadalmi elégedetlenséget szítottak. A kormány bejelentett egy kínálatvezérelt lakhatási stratégiát azzal a célkitűzéssel, hogy 470 000 új lakóegységet hozzanak létre az elkövetkezendő évtizedben, amelynek 60%-a szociális lakás lesz.

A kormány fokozta erőfeszítéseit a növekvő jövedelmi és vagyoni különbségek kezelésére. Jelentős lépés volt 2013 szeptemberében a hongkongi hivatalos szegénységi küszöb első ízben történő közzététele, amelyet a háztartások havi jövedelme mediánjának felében határoztak meg. A helyzet elemzése 2012-ben kimutatta, hogy a beavatkozás előtt 541 000 háztartásban összesen 1 312 000 ember élt a szegénységi küszöb alatt és a szegénységi ráta 19,6% volt. A beavatkozás után mintegy egymillió ember élt a szegénységi küszöb alatt, így a szegénységi ráta 15,2%-nak felelt meg. A szegénységi küszöb közzététele növelte a várakozásokat, hogy a kormány hatékonyabb intézkedéseket léptet életbe a szegénység csökkentésére.

A kormány 2013 októberében négyhónapos konzultációt kezdeményezett Hongkong népesedési politikájáról azzal a céllal, hogy konszenzust érjen el és tartós szakpolitikai intézkedéseket alakítson ki. A becslések szerint a gazdaságilag aktív népesség száma 2018-tól kezdődően csökkenni fog. A szegénység csökkentése és az idősödő népesség támogatása jelent majd kulcsfontosságú hosszú távú költségvetési kihívást. A kormánynak kezelnie kell az összetett és ellentmondásos politikai menetrendet az elkövetkezendő években, beleértve a következőket: a termelékenység növelése; a tehetségek vonzása; a munkaerő importja; az új bevándorlók integrációja; szociális ellátás; idősgondozás; költségvetési fenntarthatóság; a gazdasági növekedés kezelése a kiegyensúlyozott és harmonikus társadalom fenntartása mellett.

Hongkong üzleti szereplői hallatták hangjukat a munkaerőhiány kérdésében, felszólítva a lazább munkaerőimport-rendszer kialakítására. A Hongkongi Általános Kereskedelmi Kamara szerint a betöltetlen állások száma akár a 110 000-et is elérhette (2013 júliusától), közel az 1989. évi 122 000-es történelmi csúcsponthoz. Az építőipar, a kiskereskedelem, a vendéglátás és a gondozás terén folyamatosan munkaerőhiány állt fenn. A kérdés a jövőben heves vitákat válthat ki a szakszervezetek, jogalkotók és üzleti vezetők között. A kedvező munkaerő-piaci feltételekre támaszkodva a bérek jelentősen nőttek 2013-ban. Az alacsonyabb képzettségű munkavállalók is jelentős béremelésben részesültek, az általánosan szigorú munkaerő-piaci körülményeket tükrözve. A törvényes minimálbért 28 HKD-ról 30 HKD-ra emelték 2013 májusában.

A kormány két fontos környezetpolitikai tervet dolgozott ki 2013-ban: „A tiszta levegő terve Hongkongban” és a „Források fenntartható használata 2013–2022 között”. A kormány ugyancsak felváltotta levegőszennyezettségi mutatóját egy új egészségalapú levegőminőségi mutatóval, amely Hongkong lakosságát információval látja el a rövid távú egészségi kockázatokról a levegőszennyezettség szintjének valós idejű mérése alapján. A szilárd hulladék tíz éven belül 40%-kal történő csökkentését célzó, a forrásokra vonatkozó cselekvési terv magában foglal egy esetleges hulladékkezelési programot, amely keretében kibővítik a meglévő hulladéklerakókat és egy új hulladékégetőt építenek, ösztönzik a hulladék nagyobb

mértékű újrahasznosítását és a hulladéknak már a forrásánál való csökkentését. A közvélemény egyre jobban aggódik a környezettel kapcsolatos kérdések miatt és növekvő érdeklődést tanúsít irántuk. A kormány ezirányú terveinek végrehajtása érdekében határozott politikai kötelezettségvállalásra, a közvélemény elkötelezettségére, a lakosság nagy részének támogatására és a Gyöngy-folyó torkolatvidékén belüli együttműködésre lenne szükség, különösen a tiszta levegővel kapcsolatos kezdeményezésekre vonatkozóan.

AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS HONGKONG KÖZÖTTI KAPCSOLATOK ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

2013-ban tovább fejlődtek és erősödtek az Európai Unió és Hongkong közötti kétoldalú kapcsolatok és az együttműködés. Hongkong továbbra is a régió jelentős szereplője, valamint az Európai Unió és Kína közötti kétirányú kereskedelem és befektetések kulcsfontosságú közvetítő színtere.

Az Európai Unió továbbra is Hongkong második legnagyobb kereskedelmi partnere volt a kínai anyaországot követően⁷. Az EU és Hongkong közötti kétoldalú árukereskedelem 3,9%-os növekedést mutatott és 2013-ban elérte a 46 milliárd EUR-t, az EU növekvő kereskedelmi többlete mellett⁸.

A 2013. júniusi adatok szerint a Hongkongban működő külföldi vállalkozások nagy része uniós székhelyű. Az összesen 1 921 vállalkozás 452 regionális vállalati központot, 725 regionális irodát és 744 helyi irodát működtet Hongkongban⁹. Az európai uniós vállalkozások üzleti jelenléte számos ágazatra kiterjed, így elsősorban a pénzügyi és üzleti szolgáltatásokra, a kereskedelemre, a logisztikára, az építőiparra és a kiskereskedelemre. Az Európai Unióból származó vállalatok jelentős szerepet játszanak a hongkongi bankszektorban, a biztosítási ágazatban, valamint az értékpapírok piacán. Ázsia egyik legnagyobb európai üzleti közösségének otthonaként Hongkongban továbbra is nagy számban vállalnak munkát és telepednek le európai állampolgárok.

Az EU és Hongkong közötti befektetési kapcsolatok jelentősen erősödtek az elmúlt években. Az EU-ból Hongkongba kiáramló közvetlen külföldi befektetések (FDI) a 2009-es 3,7 milliárd EUR-ról 2012-ben a négyszeresére, 15 milliárd EUR-ra emelkedtek¹⁰, ami tükrözi az EU tartós üzleti érdekeit Hongkongban mint befektetési központban. A Hongkongból az EU-ba áramló közvetlen külföldi befektetések átlagosan évente 5,3 milliárd EUR összeget tettek ki ugyanebben az időszakban. Az EU közvetlen külföldi befektetéseinek állománya Hongkongban a 2009-es 90 milliárd EUR-ról 133 milliárd EUR-ra nőtt 2012-ben. Ezzel szemben Hongkong közvetlen külső befektetéseinek állománya az EU-ban ugyanezen időszak folyamán majdnem duplájára, 27,5 milliárd EUR-ról 50 milliárd EUR-ra emelkedett.

⁷ E rangsor a Hongkong Népszámlálástörvény és Statisztikai Hivatala által közzétett kereskedelmi statisztikai adatokon alapul.

⁸ Forrás: Eurostat: Comext adatbázis.

⁹ Forrás: Hongkong Népszámlálástörvény és Statisztikai Hivatala.

¹⁰ Az Eurostat által a közvetlen külföldi befektetésekre (FDI) vonatkozóan 2013. december 16-án közzétett adatok.

Az EU üzleti közössége nagyra értékeli, hogy Hongkong tiszteletben tartja a jogállamiságot, továbbá az átláthatóság magas szintű normáit, az információ és a média szabadságát, a kínai anyaországi piachoz való preferenciális hozzáférést, valamint a rendelkezésre álló magas színvonalú szolgáltatókat. Az EU úgy tekinti, hogy ezek a tényezők lényegesek Hongkong folyamatos prosperitása és regionális, illetve nemzetközi üzleti központként betöltött fontos szerepének fenntartása szempontjából.

Az Európai Unió és a Hongkong KKT-kormányának közötti strukturált párbeszéd keretében a hetedik találkozóra került sor 2013. november 14-én Hongkongban. A strukturált párbeszéd olyan hatékony platform, amely lehetővé teszi az EU és Hongkong számára, hogy megvitassák a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseket és meghatározzák a jövőbeni együttműködés területeit. A 2013-as találkozón a két fél megállapodott, hogy fokozzák az oktatás, az innováció, a környezetvédelem és a versenyjog területén az együttműködést és az információcserét. Az EU értékelte Hongkong erőfeszítéseit a pénzügyi szolgáltatásaival kapcsolatos szabályozások naprakésszé tételére, valamint a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos tevékenységek elleni aktív elkötelezettségét. Az EU kifejezte azon óhaját, hogy bevonja Hongkongot az adózással kapcsolatos információk automatikus cseréjének technikai megbeszéléseibe, figyelembe véve a nemzetközi fejleményeket az adóhatóságok közötti együttműködés területén, valamint gyors előrelépést érjen el az EU-tagállamok és Hongkong közötti légiközlekedési megállapodások naprakésszé tételére vonatkozóan, annak érdekében, hogy kétoldalú légiközlekedési megállapodásaik megfeleljenek az EU kijelölési záradékának. Az EU kifejezte óhaját arra vonatkozóan is, hogy fokozzák a szabályozásról szóló párbeszédet a befektetési alapok területén.

2013-ban az Európai Unió intézményeinek képviselői számos magas szintű látogatást tettek a Hongkong KKT-ba. A legmagasabb szintű látogatás José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnökének novemberi látogatása volt, amely során találkozott Hongkong kormányzójával és a Törvényhozó Tanács elnökével. Barroso elnök beszédet mondott az Európai Unió hongkongi és makaói képviselői megnyitójának 20. évfordulójára szervezett eseményen, méltatva az EU és Hongkong között hosszú ideje fennálló kapcsolatokat és hangsúlyozva az EU elkötelezettségét e kapcsolatok legmagasabb szinten történő további fejlesztése iránt. Egy másik magas szintű látogatásra márciusban került sor, az Európai Bankhatóság elnöke, Andrea Enria vezetésével. A magas rangú tisztviselők rendszeres látogatásai lehetőséget biztosítottak az eszmecserére a közös érdekű területeken, beleértve a következőket: az Európai Unió külkapcsolatai, a pénzügyi szolgáltatások szabályozása, a makrogazdasági kérdések, a kereskedelem és befektetések, termék- és élelmiszerbiztonság, valamint a környezet és a verseny. Az Európai Parlament négy delegációja szintén látogatást tett Hongkongban és hozzájárult a Törvényhozó Tanáccsal folytatott kétoldalú kapcsolatok és együttműködés további erősítéséhez.

Az európai üzleti közösséget Hongkongban elsősorban az Európai Kereskedelmi Kamara képviseli, amely 2013 során számos intézkedést hajtott végre a kormánnyal folytatott párbeszéd megkönnyítésére és továbbfejlesztette az EU üzleti és ipari szférájának profilját. A Kamara tevékenységei közül az év folyamán néhányat a hongkongi európai uniós

felsőoktatási programmal (EUAP) partnerségben hajtottak végre, amely 2012. szeptember 1-jén kezdte meg működését. Az EUAP program keretében működik a Hong Kong Baptist University által vezetett konzorcium, amelynek további tagjai a Chinese University of Hong Kong, a University of Hong Kong és a Lingnan University. A program célja a tudományos kutatások elősegítése, az EU láthatóságát növelő tájékoztatási tevékenységek kialakítása és az uniós felsőoktatási intézményekkel folytatott együttműködés megerősítése.

A Hongkonggal fenntartott kapcsolatok további erősítése érdekében az EU és tagállamok diplomáciai missziói továbbra is folytatják a nyilvános diplomáciai erőfeszítéseket az EU-ról Hongkongban kialakult kép javítása, az uniós politikák ismertségének növelése és az ezekről nyújtott szélesebb körű tájékoztatás érdekében. Ezek a szakpolitikák a következő területekre trejednek ki: kereskedelempolitika, szabályozási politika, energiapolitika és éghajlatváltozással kapcsolatos politika, a pénzügyi szolgáltatások szabályozása, vámügy, a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos politika, kultúrák közötti párbeszéd, a felsőoktatás kérdései és az EU globális szerepe. Ennek kulcsfontosságú eszköze volt az EU misszióvezetői, a hongkongi kormány és a Törvényhozó Tanács magas rangú vezetői és más vezető személyiségek közötti számos sikeres találkozó.

Az uniós diplomáciai képviselők emellett együttműködtek a polgárok közötti kapcsolatok és a felsőoktatási kapcsolatok bővítésének elősegítése érdekében olyan közös tevékenységek révén, mint például a Hongkongban megrendezett uniós felsőoktatási vásár, az uniós filmfesztivál vagy a „Model EU” elnevezésű kezdeményezés.

Az EU tovább ápolja a Hongkonghoz fűződő viszonyt, erősíti gazdasági, kereskedelmi és befektetési kapcsolatait, fokozza az együttműködést az üzleti szférával és a civil társadalommal, valamint elősegíti a mobilitási és csereprogramokat a hongkongi emberekkel. 2014 kulcsfontosságú prioritásai közé a következők tartoznak: a pénzügyi szolgáltatások szabályozása és az adózás, a vámügyek, a szellemi tulajdon-jogok érvényesítése, a kapcsolatok további fejlesztése az oktatás, a kutatás, a kereskedelem és a befektetések terén.